

Minimització i gestió dels residus a l'empresa

Un dels problemes més importants als que s'enfronta la nostra societat és la gran quantitat de residus que generem cada dia. L'actual economia lineal de produir, utilitzar i rebutjar, ha d'evolucionar necessàriament cap a una economia circular, basada en l'aprofitament òptim dels recursos i on els residus són nous recursos.

El millor residu és aquell que no es genera. Tanmateix, en els processos productius i a les activitats de les empreses dels diferents sectors es generen residus, en major o menor quantitat, que s'han de gestionar i tractar de manera adient. La legislació és cada vegada més restrictiva i obliga les empreses a gestionar adequadament els residus que generen durant el seu procés productiu i dels productes que posen al mercat.

El desenvolupament de bones pràctiques mediambientals de minimització i gestió dels residus, beneficia les empreses, ja que possibilita:

- La reducció en despeses, derivades de la gestió dels residus, de la compra de matèries primeres, de nous materials o maquinària i reducció de l'ús d'energia, estalviant diners i temps a l'empresa.
- L'aprofitament de les matèries primeres i materials de forma més eficient allargant la vida dels productes.
- La sostenibilitat dels processos de producció de l'empresa, que ajuden també a la protecció del medi ambient.
- Millora la imatge de l'empresa, tant externa com interna, gràcies a la pràctica correcta d'aprofitament dels recursos i de la reducció, reutilització i reciclatge de materials.

- La reducció de les emissions de gasos tòxics en el posterior tractament que es fa dels residus de l'empresa, que minimitza l'impacte mediambiental de la seva activitat.
- El compliment de la normativa ambiental i la possibilitat d'anar més enllà de les normes.
- Evita sancions i despeses econòmiques derivades d'aquestes infraccions, que perjudiquen la imatge de l'empresa.
- El compliment dels deures de responsabilitat social de l'empresa.

Una gestió de residus correcta implica millorar els processos i el seu control des de les compres, emmagatzematge, tractament i producte final, fomentar la reutilització de matèries, recuperar els recursos reciclables, i minimitzar l'extracció de noves matèries primeres per contribuir a un menor impacte ambiental de l'empresa i la seva activitat.

Implantar un pla de gestió de residus més enllà de ser una despesa inicial, ajuda a optimitzar l'eficiència dels processos, a reduir el consum de recursos i a generar un rendiment econòmic per a l'empresa, a més de generar una imatge corporativa associada a la sostenibilitat.

La legislació ambiental sobre residus, tant europea com nacional, va encaminada a la prevenció i reducció de la producció de residus i la seva perillositat, fomentant la reutilització, el reciclatge i la seva valoració energètica. La responsabilitat social empresarial ha de ser un actor de canvi important per aconseguir aquesta fita ambiental.

Minimització i gestió dels residus a l'empresa

Negociació col·lectiva i la gestió de residus a l'empresa

La reducció dels residus a l'empresa és beneficiosa per a tothom, ja que no només ajuda a preservar el medi ambient, sinó que també és una acció a favor de protegir la salut de les persones i del planeta i redueix els costos de l'empresa a curt i a llarg termini. És fonamental que les empreses apostin per una producció sostenible, per una reducció dels residus que es produeixen a conseqüència de la seva activitat i per un reciclatge correcte.

A través de la participació de treballadors i treballadores i de la negociació col·lectiva, es poden incloure en els convenis clàusules que afavoreixin l'economia circular, la minimització dels residus que fomentin el reciclatge, la reparació i allargar la vida dels productes, així com una bona gestió i valorització dels residus que no s'hagin pogut evitar generar.

Mesures organitzatives a l'empresa

- Clàusules per establir un pla de reducció i gestió dels recursos i residus dins de la política de l'empresa.
- Clàusules per fomentar la participació dels treballadors i treballadores en la gestió dels residus, aprofitant la seva experiència per optimitzar els processos productius i reduir la generació de residus.
- Clàusules per garantir la informació i l'educació ambiental de les persones treballadores sobre la gestió dels residus.
- Clàusules per garantir la formació de la plantilla que inclogui: procediments correctes d'operació i ús de matèries i dels equips, recomanació de programes de manteniment i inspecció, especificacions de control del procés...

Mesures per minimitzar i reduir els residus produïts a l'empresa

- Clàusules orientades a millorar els processos i l'optimització dels recursos per reduir residus i reutilitzar els materials.
- Clàusules per aprofitar les novetats tecnològiques i científiques per millorar els processos productius.
- Clàusules per promoure la gestió dels residus com una gestió de nous recursos, seguint l'enfocament de l'economia circular.
- Clàusules orientades a la compra de materials i matèries primeres que no generin residus i substitució de productes que intervenen en els processos per d'altres de reciclables.
- Clàusules per augmentar el control dels fluxos de materials associats a l'emmagatzematge o ús de matèries primeres per evitar pèrdues i la generació de residus.
- Clàusules per a la millora d'estocs i inventaris de recursos per evitar les caducitats o el malbaratament.
- Clàusules per substituir matèries perilloses per d'altres de menor perillositat i rebutjar l'adquisició de substàncies tòxiques o perjudicials per al medi ambient o per a les persones.
- Clàusules per millorar els procediments d'operació i manteniment, per prevenir la generació de residus deguts a defectes i fallades dels equips mitjançant operacions de manteniment, posada a punt de la maquinària.
- Clàusules per una bona política d'embalatges i transport, utilitzant els embalatges reciclables i reutilitzables, adequats a la mida i volum del producte, que inclogui la substitució dels embalatges d'un sol ús i l'ús d'embalatges retornables al proveïdor.

Mesures per gestionar els residus produïts a l'empresa

- Clàusules per identificar, classificar i quantificar els residus (sobretot per residus perillosos o especials que requereixen unes mesures més complexes i específiques).
- Clàusules per establir mesures de reducció de residus en origen, a través de la prevenció, reutilització i reciclatge, reforçant la prevenció i reutilització com a pilars bàsics de la jerarquia de residus.
- Clàusules per contemplar accions per recuperar matèries primeres i materials considerats residus, que puguin ser reutilitzats o reintroduïts en el procés productiu propi o en altres indústries, allargant la seva vida útil.
- Clàusules per reforçar els sistemes de recollida selectiva per facilitar la gestió de residus a través de la seva valorització (reciclatge i compostatge o valorització energètica).
- Clàusules per a la segregació i compactació dels residus en l'origen i establir tècniques per separar els diferents tipus de residus generats a planta, diferenciant els que són reciclables o recuperables, així com els que contenen components tòxics i perillosos amb la finalitat de reduir despeses externes de gestió.
- Clàusules per a l'intercanvi productes excedents entre indústries o empreses (borsa de subproductes).